

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ LAN ANH

XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
HUYỆN THUẬN THÀNH, TỈNH BẮC NINH
GIAI ĐOẠN 2011-2017

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ LAN ANH

XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
HUYỆN THUẬN THÀNH, TỈNH BẮC NINH
GIAI ĐOẠN 2011-2017

Ngành: Địa lí học
Mã ngành: 8.31.05.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÍ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN VIỆT TIẾN

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi dưới sự hướng dẫn của TS. Nguyễn Việt Tiến. Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng và hoàn toàn chưa được sử dụng hay công bố trong các công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Lan Anh

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian nghiên cứu luận văn của mình, tôi đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều tập thể, cá nhân trong cũng như ngoài nhà trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Ban chủ nhiệm khoa địa lí đồng các thầy, cô giáo khoa địa lí, khoa sau đại học trường Đại Học Sư Phạm Thái Nguyên đã giảng dạy và giúp đỡ tôi suốt quá trình tôi học tập tại trường.

Tôi xin cảm ơn chân thành và sâu sắc tới **TS. Nguyễn Việt Tiến**, người đã giúp đỡ và hướng dẫn tôi suốt quá trình tìm hiểu, nghiên cứu và thực hiện luận văn này.

Đồng thời, trong quá trình thực hiện đề tài tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ vô cùng quý báu của trung tâm học liệu - Đại học Thái Nguyên, Cục Thống kê tỉnh Bắc Ninh, chi cục thống kê huyện Thuận Thành, Ban chỉ đạo xây dựng NTM tỉnh Bắc Ninh, Ban chỉ đạo xây dựng NTM huyện Thuận Thành, Ban chỉ đạo xây dựng NTM các xã Đình Tổ, Nguyệt Đức và các ban ngành huyện Thuận Thành, Bắc Ninh, cùng bạn bè và người thân... đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi thu thập thông tin, dữ liệu và khảo sát thực tế để thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tuy nhiên, do năng lực, kinh nghiệm nghiên cứu và nguồn tư liệu còn hạn chế, nên luận văn không thể không có những thiếu sót. Tôi rất mong nhận được ý kiến đóng góp của quý thầy cô, bạn bè để tiếp tục nghiên cứu và hoàn thiện luận văn của mình

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Lan Anh

MỤC LỤC

	Trang
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC HÌNH.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu, nhiệm vụ, và phạm vi nghiên cứu	2
3. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	3
4. Quan điểm nghiên cứu.....	5
5. Phương pháp nghiên cứu	6
6. Những đóng góp chính của luận văn.....	7
7. Cấu trúc luận văn.....	8
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI	9
THÔN MỚI	9
1.1. Cơ sở lý luận.....	9
1.1.1. Một số lý luận cơ bản về nông thôn	9
1.1.2. Những vấn đề cơ bản về phát triển Nông thôn mới	12
1.1.3. Nguyên tắc thực hiện xây dựng nông thôn mới	18
1.1.4. Các bước xây dựng nông thôn mới	20
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	20
1.2.1. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới ở một số nước trên thế giới	20
1.2.2. Xây dựng NTM ở Việt Nam.....	23
1.2.3. Khái quát xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Bắc Ninh	24
Tiểu kết Chương 1	26

Chương 2. CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG VÀ THỰC TRẠNG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN THUẬN THÀNH, TỈNH BẮC NINH GIAI ĐOẠN 2011-2017	27
2.1. Các nhân tố ảnh hưởng tới xây dựng nông thôn mới huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh	27
2.1.1. Vị trí địa lí và phạm vi lãnh thổ.....	27
2.1.2. Điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên.....	30
2.1.3. Các nhân tố kinh tế - xã hội.....	33
2.1.4. Đánh giá chung.....	42
2.2. Thực trạng xây dựng nông thôn mới huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh	43
2.2.1. Công tác chỉ đạo thực hiện chương trình XDNTM.....	44
2.2.2. Thực trạng xây dựng nông thôn mới ở huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2011-2017 theo 19 tiêu chí.....	44
2.2.3. Những vấn đề đặt ra trong XDNTM tại xã Đình Tổ, huyện Thuận Thành....	53
2.2.4. Những vấn đề đặt ra trong xây dựng NTM tại xã Nguyệt Đức, huyện Thuận Thành.....	55
2.2.5. Đánh giá chung, những thành tựu, hạn chế trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Thành giai đoạn 2011-2017	57
Tiểu kết chương 2	58
Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN THUẬN THÀNH TỈNH BẮC NINH	60
3.1. Quan điểm XDNTM của huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2018-2025	60
3.2. Mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng NTM của huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2018-2025.....	60
3.2.1. Mục tiêu.....	60
3.2.2. Nhiệm vụ trọng tâm.....	61

3.3. Định hướng phát triển XDNTM kiểu mẫu trên địa bàn huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2018 - 2025	63
3.3.1. Đẩy mạnh sản xuất, thu nhập giảm tỉ lệ hộ nghèo	63
3.3.2. Đổi mới giáo dục - y tế - văn hóa.....	63
3.3.3. Nâng cao nhận thức bảo vệ môi trường	64
3.3.4. Giữ gìn an ninh trật tự và thực hiện các thủ tục hành chính công nhanh gọn và hiệu quả.....	65
3.4. Giải pháp cơ bản đẩy mạnh xây dựng NTM trên địa bàn huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2019-2025	66
3.4.1. Nâng cao nhận thức cho cấp ủy Đảng, cán bộ, đảng viên và nông dân trong công tác vận động nông dân trong xây dựng NTM.....	66
3.4.2. Đổi mới về nội dung và phương thức vận động nông dân xây dựng NTM của các Đảng bộ xã.....	66
3.4.3. Đổi mới cơ chế, chính sách	67
3.4.4. Tăng cường nguồn lực cho công tác vận động nông dân XDNTM.....	68
Tiểu kết chương 3	69
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	70
1. Kết luận.....	70
2. Kiến nghị	70
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	72
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Viết đầy đủ
1	CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
2	HTX	Hợp tác xã
3	KT - XH	Kinh tế - xã hội
4	NTM	Nông thôn mới
5	UBND	Ủy ban nhân dân
6	XDNTM	Xây dựng nông thôn mới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1.	Diện tích, dân số và mật độ dân số huyện Thuận Thành năm 2017.....	28
Bảng 2.2.	Tình hình sử dụng đất huyện Thuận Thành năm 2017	31
Bảng 2.3.	Dân số trung bình phân theo đơn vị hành chính cấp xã của huyện Thuận Thành giai đoạn 2014- 2017	34
Bảng 2.4.	Lao động trên địa bàn huyện Thuận Thành giai đoạn 2013-2017.....	36
Bảng 2.5.	Tổng hợp đánh giá số xã đạt tiêu chí NTM theo từng tiêu chí năm 2017 huyện Thuận Thành, Bắc Ninh	51

DANH MỤC HÌNH

Hình 2.1.	Bản đồ hành chính huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh	29
Hình 2.2.	Biểu đồ thể hiện quy mô dân số huyện Thuận Thành giai đoạn 2010 - 2017	34
Hình 2.3.	Bản đồ thực trạng xây dựng NTM của huyện Thuận Thành năm 2017.....	52

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Nông thôn Việt Nam là nơi rộng lớn, đông dân nhất, và đa dạng về thành phần dân tộc, bản sắc văn hóa. Đây cũng là nơi lưu giữ các phong tục, tập quán, là nơi sản xuất quan trọng, cung cấp lương thực, thực phẩm, cung cấp nguyên liệu cho các ngành công nghiệp chế biến và cung cấp nguồn lao động cho các hoạt động phát triển KT-XH. Ngày nay, muốn có một nước phát triển theo hướng CNH-HĐH, đời sống dân cư được nâng cao đòi hỏi nông thôn Việt Nam phải có nhiều thay đổi. Vì vậy, XDNTM được Đảng và Chính phủ xác định là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu. Điều này đã được thể hiện trong văn kiện Đại hội đại biểu Đảng toàn quốc lần thứ X: “Hiện nay và trong nhiều năm tới, vấn đề nông nghiệp, nông dân, và nông thôn có vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của đất nước”. Đây là chương trình tổng thể, toàn diện và lâu dài nhằm đáp ứng mọi nguyện vọng của nông dân. Như vậy, XDNTM, người được trực tiếp thụ hưởng đó chính là người nông dân. XDNTM không chỉ đặt mục tiêu tăng mức thu nhập và cải thiện, nâng cao đời sống cho con người mà còn là thay đổi to lớn, toàn diện trên nhiều lĩnh vực ở nông thôn. Những vấn đề khó gỡ, “thắt nút” mà người dân gặp phải sẽ được “cởi nút” nhanh chóng. Bằng chứng là sau khi chương trình được đưa ra, đã có hàng loạt kết quả đạt được như: kết cấu hạ tầng KT - XH ngày càng hiện đại và đồng bộ trên nhiều lĩnh vực như hệ thống “điện-đường-trường-trạm”, thông tin truyền thông đại chúng...; cơ cấu kinh tế ngày càng có sự chuyển dịch theo hướng tích cực, sản xuất nông nghiệp ngày càng gắn với sự phát triển của công nghiệp, dịch vụ, đời sống, dân trí của người dân ngày càng được cải thiện, môi trường, vấn đề trật tự xã hội ngày càng thiết chặt hơn, đô thị hóa ngày càng phát triển theo quy hoạch... Song bên cạnh những thành quả, ở nhiều địa phương còn bộc lộ lúng túng cần khắc phục trong quá trình triển khai và thực hiện chương trình này như: hạ tầng nông thôn có những